

ประเภทภูมิปัญญาด้าน ประดิษฐ์ แป้ง เครื่องทุ่นแรง

ชื่อภูมิปัญญา การทำชาน้ำตั้น

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

น้ำตั้น คือ การนำเอาน้ำตั้นมาสานไม้ถักด้านนอก ตามรูปน้ำตั้น

ความเป็นมา

สมัยก่อนไม่มีไฟฟ้าใช้ ไม่มีตู้เย็นและเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ชาวบ้านออกไปทำงานทำไร่ทำสวน ไม่มีกระติกใส่น้ำไว้ดื่ม จึงจินตนาการน้ำตั้นที่มีขนาดใหญ่ ๆ มาล้างทำความสะอาดและนำไม้ไผ่มาสานลวดลายใส่ด้านนอกให้สวยงาม เอาน้ำใส่ในน้ำตั้น เอาไว้ดื่มเวลาไปเรียกสวน ไร่นา น้ำที่อยู่ในน้ำตั้นจะมีความเย็นตลอดทั้งวัน คิมแล้วชื่นใจ

น้ำตั้น - หามาจากธรรมชาติ คือ ต้นมะพร้าว เลือกลูกที่แก่ ๆ ถ้ามีขนาดเล็ก เรียกว่า มะพร้าวเบ็ด ขนาดใหญ่ ๆ เรียกว่า มะพร้าวตั้น การนำไม้ไผ่มาสานถักทอลวดลายด้านนอกมะพร้าวเรียกว่า “การทำชาน้ำตั้น”

วิธีทำ

1. นำน้ำตั้นมาแช่น้ำ ล้างให้สะอาดใช้น้ำตั้นแก่ ๆ ใช้เวลาในการล้างหลายวัน
2. นำไม้ไผ่ มาผ่าเหลาจักเป็นตอก
3. นำมาสาน นำมาสานไปถัก แบบลายไทย ตามรูปน้ำตั้น (ใช้ตอกประมาณ 20 เส้นขึ้นไป ขึ้นอยู่กับขนาดของน้ำตั้น)

ระยะเวลาในการทำ

ประมาณ 1 – 2 ชั่วโมง/วัน

ประโยชน์ที่ท้องถิ่นได้รับ

ใส่น้ำไว้ดื่ม เวลาไปทำงานนอกบ้าน ไปไร่ไปสวน เก็บความเย็นไว้ตลอด

แหล่งข้อมูล

นายบุญผล โปทาหมุด อายุ 57 ปี

บ้านเลขที่ 47 หมู่ 3 ตำบลนาเหลือง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน